

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.56/2012/57.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2012. április 2-án, 2012. május 9-én és 2012. július 2-án, 2012. augusztus 27-én, 2012. október 1-jén, 2012. december 3-án és 2013. február 4-én megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és 2013. február 11. napján kihirdette a következő

ítéletet:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. szeptember 9. napján kihirdetett 1.B.106/2009/72. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

A hivatali visszaélés büntettének minősített cselekményeket

I.r. és II.r. vádlottnál 10 rendbeli, társtettesként elkövetett vesztegetés büntettének (Btk.250. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. tétel);

III.r. vádlottnál 3 rendbeli, bűnsegédként elkövetett vesztegetés büntettének (Btk. 250. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. tétel);

IV.r. vádlott esetében 6 rendbeli, bűnsegédként elkövetett vesztegetés büntettének (Btk. 250. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. tétel);

VI.r. vádlott cselekményeit 3 rendbeli, bűnsegédként elkövetett vesztegetés büntettének (Btk. 250. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. tétel) minősíti.

I.r. vádlott, II.r. vádlott és IV.r. vádlott 7. tényállásbeli cselekményeit egységesen csak közokirat-hamisítás büntettének (Btk. 275. § (1) bekezdés a) pont) minősíti, melyet II.r. és IV.r. vádlottak bűnsegédként követtek el.

III.r. vádlott terhére megállapított 11 rendbeli okirattal visszaélés vétségének törvényhelye a Btk. 277. § (1) bekezdése.

Egyebekben az első fokú ítéletet I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

Megállapítja, hogy I.r. vádlott anyja neve helyesen: , lakóhelyének címe helyesen a személyazonosító igazolványának száma

II.r. vádlott lakóhelyének címe

a III.r. vádlott neve helyesen

VI. r. vádlott új személyi igazolványának száma:

A másodfokú eljárásban 4500 (négyezer-ötszáz) Ft - II. r. vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság az első fokú határozatával

I.r. vádlottat

- 10 rendbeli hivatali visszaélés büntette (Btk.225. §)
- 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette (Btk. 225. §)
- 10 rendbeli hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont)
- 2 rendbeli társtettesként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) és
- 2 rendbeli bűnsegédként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) miatt

4 év 6 hónap börtönre, 5 év közügyektől eltiltásra és 1.000.000 Ft pénzmellékbüntetésre;

II.r. vádlottat

- 2 rendbeli hivatali visszaélés büntette (Btk.225. §)
- 10 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette (Btk. 225. §)
- 2 rendbeli társtettesként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) és
- 10 rendbeli bűnsegédként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) miatt

3 év 8 hónap börtönre, 5 év közügyektől eltiltásra és 1.000.000 Ft pénzmellékbüntetésre;

III.r. vádlottat

- 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette (Btk.225. §)
- 4 rendbeli bűnsegédként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) és
- 11 rendbeli közokirattal visszaélés vétsége (Btk.275. § (1) bekezdés) miatt

3 év börtönre, 4 év közügyektől eltiltásra, 5 év ügyvédi foglalkozástól eltiltásra és 500.000 Ft pénzmellékbüntetésre;

IV.r. vádlottat

- 7 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette (Btk.225. §) és
- 9 rendbeli bűnsegédként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) miatt

3 év 6 hónap börtönre, 4 év közügyektől eltiltásra, és 700.000 Ft pénzmellékbüntetésre;

V.r. vádlottat

- 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette (Btk.225. §) és
- 3 rendbeli bűnsegédként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) miatt

2 év, 3 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre és 500.000 Ft pénzmellékbüntetésre;

VI.r. vádlottat

- 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette (Btk.225. §) és
- 3 rendbeli bűnsegédként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.275. § (1) bekezdés a) pont) miatt

2 év 10 hónap börtönre, 3 év közügyektől eltiltásra, és 500.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte.

Megállapította, hogy a pénzmellékbüntetések helyébe meg nem fizetés esetén 5000 forintként egy napi börtönbüntetés lép. A szabadságvesztés tartamába a vádlottak által előzetes fogva tartásban töltött időt beszámította.

VI.r. vádlottnál elrendelte a Debreceni Városi Bíróság 13.B.2217/2005/17. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap börtönbüntetés végrehajtását.

Az elsőfokú bíróság továbbá egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat 4.000.000 Ft kártérítés magánfél részére történő megfizetésére és 240.000 Ft eljárási illeték lerovására. I.r., II.r. és IV.r. vádlottakat kötelezte továbbá magánfélnek 3.000.000 Ft kártérítés megfizetésére 180.000 Ft eljárási illeték lerovása mellett. A megyei bíróság rendelkezett továbbá a lefoglalt iratokról és kötelezte a vádlottakat részben egyetemlegesen, részben külön a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen I.r. vádlott enyhítés, védője elsősorban felmentés, másodlagosan enyhítés végett, II.r. vádlott és védője enyhítésért, III.r. vádlott részben felmentés és enyhítés céljából, védője elsődlegesen felmentésért, másodszorban enyhítés érdekében, IV.r. vádlott részben felmentés, részben enyhítés végett, míg védője a 9./ tényállás tekintetében felmentésért egyebekben enyhítés céljából, VI.r. vádlott felmentésért, míg védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

Az ügyész nem élt jogorvoslattal, valamint az V.r. vádlott és védője sem, így az ítélet esetében első fokon jogerőre emelkedett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.367/2009/7-I. számú átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le, a tényállás azonban részben felderítetlen, mivel az ügyben fő bizonyítékot jelentő titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során készült hanganyagokat nem tette a tárgyalás anyagává, csupán a lehallgatásokról készült írásbeli kivonatokat ismertetette. A hangfelvételek lejátszására irányuló védelmi indítványnak a bíróság helyt adott, mégsem került sor a bizonyítási eljárás során a hanganyag tárgyalás anyagává tételére, mely így felderítetlenséget eredményezett. Erre figyelemmel az ügyész bizonyítás felvételét, a kérdéses hanganyagok fellebbezési tárgyaláson való lejátszását indítványozta.

III. rendű vádlott, valamint II. rendű vádlott a másodfokú eljárásban meghatalmazott védője által ellenjegyzett beadványban fellebbezésüket írásban is indokolták.

A jogorvoslat indokolásában II.r. vádlott kifejtette, hogy neki mindössze néhány esetben volt tudomása arról, hogy vállalkozók részére idézések kerültek kiadásra, azonban álláspontja szerint ezzel ő bűncselekményt nem valósított meg. Kifejtette álláspontját, mely szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg, hogy az idézések kiadása minden esetben megvalósította a hivatali visszaélés büntettét, hiszen az ellenőrzési eljárás megindítását megelőzi az adózók ellenőrzésre történő kiválasztása. Az eljárás az ítélet indokolásával ellentétben nem minden esetben megbízólevél átadásával történik. Erre tekintettel előfordulhat, hogy idézéssel indul egy ellenőrzési ügy, majd bármilyen vizsgálat, illetőleg megállapítás nélkül az lezárul.

Semmilyen szervező, kezdeményező tevékenységet nem végzett az idézések kiadásával kapcsolatosan, csupán tíz idézésről volt tudomása és két esetben nyújtott segítséget I. rendű vádlottnak azzal, hogy aláírt általa el nem olvasott jegyzőkönyvet, és ezekért kapott kb. 300 000 forintot. Az elsőfokú bíróság a valóságnak csak részben megfelelő tényállást állapított meg, amelyből téves jogi következtetést vont le, így logikailag és tényszerűen sem megalapozott a bűnösség megállapítása. Szóvá tette az eljárásban bizonyítékként felhasznált hangfelvételek vonatkozásában, hogy azokat nem lehetett írásos formában megtekinteni, továbbá a leírt forma kérdéses, mivel rossz felvételekről készült a leirat. Mindezek alapján kérte, hogy az ítélet tábla a megyei bíróság ítéleteit változtassa meg akként, hogy az 1., 3., 4. és 6. vádpontok alól őt mentse fel, másodlagosan pedig a büntetését jelentősen enyhítse.

III. rendű vádlott fellebbezésének indokolását számos alkalommal írásban és szóban is kiegészítette, valamint bizonyítási indítványt terjesztett elő.

Védekezése elsősorban arra irányult, hogy az ítélet 9. tényállási pontjában írt, sérelmére elkövetett cselekmény kapcsán ő nem beszélte meg előzetesen az elkövetést a vádlott társaival, hanem véletlenül, egy ismerőse ajánlása alapján ment hozzá. Kifejtette álláspontját, mely szerint valószínűleg a nyomozó hatóság küldte hozzá, illetve bírta rá arra, hogy őt bűncselekménybe keverje, így e cselekmény kiprovokált volt a nyomozóhatóság részéről. Álláspontja szerint tehát ez egy, a nyomozóhatóság által

felhasználásával kreált bűncselekmény, mely miatt ő nem vonható felelősségre. Egyébként is a lehallgatási anyagokból megállapítható, hogy ő nem akarta minden áron rábeszélni a bűncselekmény elkövetésére, mindössze tájékoztatta arról, hogy van egy ilyen lehetőség is.

A fellebbezési tárgyaláson az ügyész perbeszédében a tényállást III.r. vádlott cselekményeit kivéve megalapozottnak találta, mint ahogy a többi vádlottnál a bűnösség megállapítását is. Álláspontja szerint azonban a cselekmények minősítése téves, mert a hivatali visszaélés megállapítása helyett a terhelti cselekményeket csalásnak és hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntettének kell minősíteni.

Érvelése szerint a hivatalos személyek cselekményei nagyrészt társtettesi, illetve tettesi minőségben elkövetett csalást, a sértettek megtévesztésében résztvevők pedig bűnsegédként elkövetett csalást valósítottak meg a hivatali visszaélés helyett, mely eszközcselekmény külön jogi értékelésére nincs lehetőség.

Ennek megfelelően e vádlottaknál az ítéletnek a perbeszédben foglaltak szerinti megváltoztatására és átminősítésére, egyéb részekben helybenhagyására tett indítványt, míg III.r. vádlottnál a Be. 376. § (1) bekezdése alapján megalapozatlanságra hivatkozással az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A tárgyaláson a védők a fellebbezéseikben foglaltakat fenntartották, mint ahogy a vádlottak is érdemi védekezésüket.

A védelmi fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - a Be.349.§ (1) bekezdésre figyelemmel a fellebbezéssel érintett I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottakra nézve - teljes terjedelemben felülbírálta. A teljes körű revízió keretében a másodfokú bíróság a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését, a büntetéskiszabást és a járulékos ítéleti rendelkezéseket arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

A felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a törvényi rendelkezések betartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan súlyú relatív eljárási hibát, mely a bizonyítás törvényességét érintené, vagy az érdemi felülbírálatot kizárná.

A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének alapvetően eleget tett, ugyanakkor a titkos információgyűjtés során keletkezett hangfelvételek tárgyaláson történő lejátszásának mellőzése részleges felderítetlenséget jelent, illetve a tényállás kisebb részben hiányos volt. (Be. 351. § (2) bekezdés a) és b) pont). A bíróságnak hivatalból is indokolt lett volna az elsőfokú perben a bizonyítás felvétele, a hangfelvételek lejátszása, határozott védelmi indítvány esetén pedig mellőzhetetlen a bizonyítási eszköz közvetlen megvizsgálása, melyet megkövetel a fair eljárás, illetve a fegyverek egyenlőségének elve. Elsősorban III.r. vádlott vitatta a telefonbeszélgetésekből levont vádbeli következtetéseket, ezért

indítványára a felvételeket le kellett volna játszani, e körben osztotta a másodfokú bíróság a védelmi érvelést.

A részleges felderítetlenség azonban a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételével, a Be. 351. § (2) bekezdés a) pontja alapján orvosolható volt a bizonyítási eszköz közvetlen megvizsgálásával, az ügy eldöntése szempontjából lényeges hangfelvételek lejátszásával (13.sz.jkv.).

Ezen túlmenően az ítéletábra a védelmi indítványoknak helyt adva további bizonyítást vett fel, tanúként hallgatta ki és lejátszotta a .r. vádlott által készített hangfelvételt (44.sz.jkv.).

Bizonyítást folytatott továbbá III.r. és VI.r. vádlott által jelzett, a nyomozás során tanúkihallgatásával kapcsolatban - álláspontjuk szerint - történt törvénysértésekkel összefüggésben folytatott nyomozás eredményének tisztázása végett. Ennek során megállapítható volt, hogy a Nyíregyházi Nyomozó Ügyészség a Ny.408/2011/7. számú, 2012. november 23-án kelt határozatában a nyomozást megszüntette. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság is tanúként hallgatta ki.

Az ítéletábra a tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében a felvett bizonyítás és az iratok tartalma alapján a következők szerint egészíti, illetve helyesbíti.

A vádlottak személyi körülményeire nézve.

- I.r. vádlottnak -én utónevű gyermeke született, akinek eltartásáról gondoskodik.
- II.r. vádlott már közel négy éve dolgozik a Kft megbízásából hiper-és szupermarketekben árufeltöltőként. Munkáját jó színvonalon végzi, a munkáltatója a munkavégzéssel teljes mértékben elégedett.
- IV.r. vádlott 2012. szeptember 17-én kötött határozatlan időre szóló munkaszerződést, mely alapján gépkezelőként napi 8 óra munkavégzés mellett havi 120.000 Ft bruttó jövedelemre tesz szert.
- VI.r. vádlottnak 2011. szeptember 28-án született meg a harmadik gyermeke. A vádlott 2012. szeptember 13-án, mint munkavállaló a Kft. munkáltatóval kötött határozatlan idejű munkaszerződést üzletkötő munkakör ellátására, havi bruttó 20.000 Ft személyi alapbér javadalmazás mellett. Ezen túl néven korlátolt felelősségű társaságot alapított személygépjármű- és könnyű gépjármű kereskedelmi fő tevékenység végzésére. A társaságot a cégbíróság 2012. szeptember 25-én jegyezte be a cégjegyzékbe.

A történeti tényállás kapcsán.

- A 9./ tényállásban megállapítja, hogy javasolta III.r. vádlott felkeresését.

A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdés értelmében, a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Ezzel kapcsolatosan utal arra az ítéletábra, hogy III. r. vádlott védekezése jelentős részben arra irányult, hogy a sérelmére elkövetett cselekmény kapcsán (9. tényállási pont) ő nem beszélte meg előzetesen az elkövetést a társaival, véletlenül, egy ismerőse ajánlása alapján ment hozzá.

Megállapítható azonban, hogy mind a vádirati, mind az ítéletben megállapított tényállásban szinte pontosan az szerepel, amit a III. r. vádlott bizonyítani akart.

Az igaz, hogy némely, az ítéletábra által a másodfokú tárgyaláson közvetlenül megvizsgált közlemény tartalma ezt támasztja alá, és e közleménytartalmak nem kerültek teljes körűen leírásra, és így nem tette azokat az első fokú bíróság a bizonyítás anyagává, de ezek értékelése sem vezethet III. r. vádlott felmentéséhez, és eltérő tényállás megállapításához sem, mivel a tényállásban nem szerepel, hogy előzetesen összebeszélt volna ez ügyben a társaival.

Ennek megfelelően nem releváns az, hogy kereste-e meg a rendőröket, vagy fordítva történt az eset, mert az bizonyossággal megállapítható, hogy nem a rendőrök küldték őt a III. r. vádlotthoz provokációs céllal, hanemajánlotta neki.

A tényállás részleges megalapozatlansága a másodfokú bíróság által elvégzett bizonyítás, a hangfelvételek lejátszása, a tanúbizonyítás és az iratok tartalma alapján teljes mértékben kiküszöbölhető volt. A tényállás megalapozottá válása folytán további bizonyításra nem volt megfelelő indok, ezért határozott a másodfokú bíróság III.r. vádlott nem teljesített bizonyítási indítványainak elutasításáról.

A bizonyítás megalapozottsága ugyanis további bizonyítás felvételét kizárja és nem vitásan csak az eljárás szükségtelen elhúzódását eredményezné. A III.r. vádlott részben az első fokú eljárásban mellőzött bizonyítási indítványait ismételte meg, másfelől olyan mértékű tanúbizonyításra és quasi nyomozási feladatok elvégzésére tett indítványt, mely nyilvánvalóan meghaladja a fellebbezési eljárás bizonyítási lehetőségeit. Az alapos indítványoknak a bíróság helyt adott és ezáltal a tényállás felderítetlensége és hiányossága is orvoslást nyertek. Az alaptalan indítványokat azonban el kellett utasítani. Nem értett egyet az ítéletábra az ügyésszel, hogy III.r. vádlott esetében a tényállás olyan mértékben megalapozatlan, mely az érdemi felülbírálatot kizárja. A másodfokon felvett bizonyítás által e vádlottat érintően is megalapozottá vált a tényállás. E terhelt részéről előterjesztett számos beadvány, eljárásjogi és anyagi jogi kifogások a törvényes elsőfokú bírósági mérlegelést támadják, mely nem lehetett alapos.

Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat alapvetően teljes körben és alaposan megvizsgálta és azokat okszerűen, az iratok tartalmának és a logika szabályainak megfelelően gondosan értékelte. Vizsgálta a vádlottak vallomását, az ügyben lényeges információval bíró tanúk vallomását, a titkos információgyűjtés anyagát és más, releváns okirati bizonyítékokat is.

A vádlottak vallomásait tényállásonként, részletekbe menően elemezte. Nem tévedett, amikor a büntetőjogi felelősséget nagyrészt elhárító védekezőkkel szemben a tényállást elsősorban a beismerő tartalmú vallomásokra, különösen V.r. vádlott vallomására, az e bizonyítékokat a fő kérdésekben megerősítő sértetti tanúvallomásokra alapította, melyeket mindenben alátámasztott a titkos információgyűjtés során végzett telefonlehallgatások anyaga.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a lényeges kérdésben is, hogy fiktív adóhatósági eljárásokról volt szó, mivel szabályosan, ténylegesen nem indultak meg az ellenőrzési adóügyek. Az adóellenőrök által készített hamis tartalmú okiratok még az osztályvezetői aláírás mellett sem alapozhattak meg valós eljárásokat. Az ügyek kreálása kizárólag a sértetti kör megtévesztését célozta jogtalan haszonszerzés reményében, mely a vádbeli esetek döntő többségében eredményes is volt.

A megyei bíróság indokolási kötelezettségét nagy részletességgel, kifogástalanul teljesítette, melyben foglaltakkal a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezések a bizonyítékok értékelésén keresztül támadják a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352. §).

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére, a hivatali visszaélésnek értékelt bűncselekmények minősítése azonban nagyrészt nem felelt meg az anyagi jognak.

A hivatalos személyként eljáró I.r. és II.r. vádlottaknak azon cselekményét, hogy közvetítők segítségével jogtalan előnyt szereztek a tévedésbe ejtett vállalkozóktól, az elsőfokú bíróság többrendbeli hivatali visszaélés büntettének minősítette, melynek III.r., IV.r. és VI.r. vádlott bűnsegédei.

Nem vizsgálta azonban megfelelően és e körben meggyőző indokolást sem adott, hogy a hivatalos személyi minőségben bűncselekményt elkövető vádlottak a vesztegetés büntettét megvalósíthatták-e, s ha nem, milyen okok folytán mentesülhetnek a súlyos megítélésű korrupciós cselekmények alól.

A Btk. 250. § (1) bekezdése szerint az a hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt, vagy annak ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével, vagy elfogadójával egyetért, a vesztegetés büntettét követi el.

Az irányadóul elfogadott, megalapozott történeti tényállásba foglalt cselekmények, kivéve a 7./ tényállást ahol az I.r. vádlott őrizetbe vétele miatt már nem volt mód az előny kérésére, maradéktalanul kimerítik a vesztegetés törvényi tényállását. Az első fokú ítélet is rögzíti és kétségtelen tény, hogy az adóellenőrként dolgozó I.r. és II.r. vádlottak hivatalos személyek. Nem vitás, és különösebb indokolást, értelmezést sem igényel, hogy az esetek

döntő többségében a jogtalan előnyt elfogadták. A jelentősebb összegű korrupciós készpénz nyilvánvalóan jogtalan előnyt jelent.

A törvényi tényállási elemek közül a hivatali működéssel kapcsolatban kitétel igényel mélyrehatóbb értelmezést. Az elsőfokú bíróság által kialakított álláspont szerint a cselekmény azért nem minősülhet vesztegetésnek, mert konkrét, szabályosan megindult hivatali ügyekről nem volt szó, a hivatalos személy vádlottak a fiktív ügyek kreálásával és hamis okiratok készítésével megtévesztették a közvetítők által felderített vállalkozókat. A törvény helyes nyelvtani, logikai értelmezése, és a jogirodalom szerint (Magyar Büntető Jog, Kommentár a gyakorlat számára, Második kiadás, II. kötet, a 250. §-hoz fűzöttek, 37. pótlás 613/33. oldal) ugyanakkor jelen ügyben az I-II.r. vádlottak esetében megállapítható, hogy a jogtalan előnyt hivatali működésükkel kapcsolatban fogadták el. Az idézett jogelméleti érvelés szerint „a konkrét ügytől függetlenül... adott előny ugyancsak a hivatalos személy eljárásával függ össze”.

Kétségtelen, hogy a törvénynek megfelelő, szabályos, valódi, konkrét joghatások kiváltására alkalmas adóigazgatási, ellenőrzési eljárás nem indult azon vállalkozókkal szemben, akiktől a vádlottak szervezett jelleggel jogtalan előnyt kértek megtévesztésük után. A hivatalos személy vádlottak fiktív ügyeket hoztak létre, hamis közokiratokat készítettek, idézéseket küldtek, az ügyfelet a hivatali helyiségben fogadták, melyre másként, mint adóhatósági hivatalos személyként lehetőségük sem lett volna. A fenti körülményekre is tekintettel a konkrét, valós ügyek hiánya ellenére egyértelműen megállapítható, hogy az I-II.r. vádlottak a hivatali működésükkel kapcsolatban kérték és fogadták el a jogtalan előnyt. A hivatali működéshez kapcsolódnak szorosan az előbb felhívott tényállási elemek. Az ítélet tábla álláspontja szerint ezért a részletezett cselekményeket vesztegetésként és nem hivatali visszaélésként kell minősíteni. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy az I-II.r. vádlottak hatáskörükbe tartozó ügyeket kreáltak, mely szintén azt támasztja alá, hogy a jogtalan előny kérése hivatali működésükkel függött össze.

Ismertek az ítélet tábla előtt az ügyész által hivatkozott felsőbírósági döntések, köztük a táblabírói határozatok. Nem vitás, hogy a gyakorlat nem teljesen egységes olyan esetekkel kapcsolatban, amikor a hivatalos személy nyilvánvalóan hivatali helyzetével visszaélve kér, vagy fogad el előnyt úgy, hogy valós hatósági eljárás nincs folyamatban. Az ítélet tábla tanácsának álláspontja szerint a korrupciós cselekményekre a törvény szigorával kell lesújtani, ez alapvető jogalkotói szándék. A tényleges eljárás hiánya nem vezethet oda, hogy a hivatalos személyként előnyt kérő, vagy elfogadó személyek, a hivatalos személyek működésébe vetett bizalmat súlyosan sértve lényegesen enyhébb elbírálásban részesüljenek (hivatali visszaélés). Az ügyész által idézett eseti döntések részben más tényálláson alapulnak, másfelől az ítélet tábla jelen ügyben a kötelező normaként nem értelmezhető más határozatokat ítélete alapjául nem vette, mert megítélése szerint a tényállásban írt cselekménysort a törvényi szabályozásból adódóan szigorúbban, vesztegetésnek kell minősíteni.

E vesztegetésnek a Btk. 20. § (2) bekezdése szerint a hivatalos személyként eljáró I.r. és II.r. vádlottak társtettesei, a nem hivatalos személy közreműködők, mint III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak bűnsegédi részesei a Btk. 21. § (2) bekezdése értelmében.

A III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak cselekménye látszólag a Btk. 253. § (1), (2) bekezdése szerinti aktív vesztegetést valósíthatná meg, de a tényállásból adódóan egyértelműen

rögzíthető, hogy nevezettek közvetlenül segítséget nyújtottak, fizikai formában is a hivatalos személyeknek a jogtalan előny kéréséhez. E speciális helyzetben ezért nem az enyhébben minősülő aktív vesztegetés tettesei, hanem a súlyosabban minősülő hivatalos személy által elkövetett vesztegetésnek részesei. Ezen álláspont mellett szól, hogy nevezettek ugyan közreműködtek az előny adásában, de elsődlegesen cselekményük a hivatalos személyekkel együttműködve az előny kérése volt.

A vesztegetés a Btk. 250. § (3) bekezdés 1. tétele szerint minősül súlyosabban, mivel a hivatalos személyek hivatali helyzetükkel nyilvánvalóan visszaéltek, másfelől megállapítható a Btk. 137. § 7. és 9. pontja szerint a rendszeres haszonszerzésre törekvés folytán az üzletszerűség, és a IV. számú Büntető Elvi Döntésben írt szempontok szerint a szervezett jellegű, bűnszövetséget megvalósító elkövetés.

Az ítéltábla a kifejtett okok miatt ezért a hivatali visszaélés helyett a fellebbezéssel érintett vádlottak cselekményét vesztegetésnek minősítette, nem érintve az ítéletnek a minősítéssel kapcsolatos egyéb, helyes rendelkezéseit. Kétségtelen, hogy a jogtalan előny kérése során a csalás törvényi tényállási elemei is megvalósulni látszanak, hiszen a konkrét ügy hiányában nyilvánvaló a megtévesztés a jogtalan haszon elérése végett, mely nagyrészt kárt is eredményezett (Btk. 318. § (1) bekezdés). A vesztegetést azonban az ítéltábla speciálisnak találta a csaláshoz képest, ezért külön megállapítására nem látott lehetőséget. A hivatali visszaélés és a csalás halmazati viszonyát az ítéltábla érdemben nem érinti, mert vesztegetésnek minősítette a cselekményeket, de utalni kell rá, hogy e körben sem egységes az ítélkezési gyakorlat, mert az ügyész által is hivatkozott felsőbb bírósági határozatok is eltérő álláspontot képviselnek arról, hogy a csalás és a hivatali visszaélés halmazata valóságos-e, érvényesül-e a specialitás, vagy a konzumpció, vagy valódi a halmazat. E körben a jogirodalmi álláspontok is eltérnek.

Mindezek alapján az ítéltábla vesztegetésként értékelte az 1., 2., 3., 4., 5., 8. és 9. pontban írt cselekményeket. A vesztegetés rendbelisége a bűnös kapcsolatok számához igazodik.

Ugyanakkor helytállóan minősítette a megyei bíróság kizárólag hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisításnak a 6. pont alatti cselekményt. Az e körben adott indokolással az ítéltábla maradéktalanul egyetért.

A 7. tényállási pontban nem került rögzítésre, hogy I.r. vádlott jogtalan előnyt kért vagy elfogadott volna. Így e cselekmény a vesztegetést tekintve nem büntetendő előkészületnek minősülhet. Így az ítéltábla e cselekményt is hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisításnak minősítette, melyeket II. r. és IV. r. vádlottak bűnsegédként valósítottak meg. Ehhez kapcsolódva mutat rá, hogy téves az elsőfokú ítéletben a hivatali visszaélés és a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás halmazatban való megállapítása. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás a hivatali visszaéléshez képest speciális bűncselekmény, ezért azokban az esetekben, amikor a hivatali visszaélés hamis közokirat elkészítésével, felhasználásával valósul meg, kizárólag az okirat-hamisítás állapítható meg.

A megyei bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket nagyrészt helyesen felsorolta, számba vette. További enyhítő körülmény I.r. vádlottnál, hogy egy kiskorú, VI.r. vádlottnál pedig, hogy három kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

Az elsőfokú bíróság a minősítés szükséges megváltoztatása ellenére törvényes büntetést szabott ki a vádlottakkal szemben. A büntetések túl szigorúnak nem tekinthetők, inkább enyhék, súlyosításra azonban ügyészi fellebbezés hiányában nem kerülhetett sor.

Az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések valamennyi perorvoslattal élő vádlottnál tett arányosak, alkalmasak a Btk. 37. §-ban írt büntetési célok elérésére, és összhangban állnak a Btk. 83. §-ban szabályozott büntetéskiszabási elvekkel is. Enyhítésre ezért az ítélőtábla nem látott alapot, így a védelmi fellebbezések e körben sem vezethettek eredményre.

Az ítélet egyéb, járulékos kérdésekben hozott rendelkezései a jogszabálynak megfelelnek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak esetében a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2013. február 11.

Dr. Gömöri Olivér sk.	. Hágér Tamás sk.	. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.B.106/2009/72. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással I.r., II.r., III.r.,IV.r. és VI.r. vádlottakkal szemben a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2012. február 11.

Dr. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő

